ЦЕНТАР ЗА ЈАВНО ЗДРАВЈЕ
СКОПЈЕ
www.cph.mk, info@cph.mk

ГЕНЕРАЛНОТО СОБРАНИЕ НА ОБЕДИНЕТИТЕ НАЦИИ СО РЕЗУЛУЦИЈАТА 54/134 НА 17 ДЕКМВРИ 1999 година ГО УТВРДИ 25 НОЕМВРИ ЗА МЕЃУНАРОДЕН ДЕН ЗА БОРБА ПРОТИВ НАСИЛСТВОТО ВРЗ ЖЕНИТЕ

ЕЛИМИНАЦИЈА НА НАСИЛСТВОТО ВРЗ ЖЕНАТА

Насилството врз жените е глобална пандемија. Околу 70 проценти од жените во светот доживеале насилство во текот на нивниот живот.

ВО СВЕТОТ ЕДНА ОД ДЕСЕТ ДЕВОЈКИ НАД 20 ГОДИНИ (120 МИЛИОНИ ШИРУМ СВЕТОТ), ПРЕТРПЕЛЕ НЕКОЈ ВИД НА СЕКСУАЛНО НАСИЛСТВО

ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

СЕКОЈА ВТОРА ЖЕНА Е ЖРТВА НА ПСИХИЧКО НАСИЛСТВО

СЕКОЈА ПЕТТА ЖЕНА Е ЖРТВА НА ФИЗИЧКО НАСИЛСТВО

СЕКОЈА ДЕСЕТТА ЖЕНА Е ЖРТВА НА СЕКСУАЛНО НАСИЛСТВО

55,4% ОД ЖЕНИТЕ ЖРТВИ НА НАСИЛСТВО СЕ ОПРЕДЕЛИЛЕ ДА СЕ ПАСИВИЗИРААТ ОДНОСНО ДА ГО ТРПАТ НАСИЛСТВОТО

23,1% ОД ЖЕНИТЕ ЖРТВИ НА НАСИЛСТВО ПОБАРАЛЕ МЕДИЦИНСКА ПОМОШ

НАСИЛСТВОТО ВРЗ ЖЕНИТЕ СПОРЕД ОДРЕДЕНИ ПРИСТАПИ

1. ИНДИВИДУАЛНА ПОЈАВА

Се објаснува со поединечни причини за нејзиното настанување.

2.ОПШТЕСТВЕНА ПОЈАВА

Корените на насилството се наоѓаат во општествената структура.

3. НАУЧЕНА БЕСПОМОШНОСТ

Жените во процесот на виктимизација ги спречува да излезат од насилничкиот однос во бракот.

4. ПРЕЖИВУВАЊЕ

Жените активно одговараат на насилството, бараат помош, односно ја изразуваат потребата од општествена поддршка и помош.

5. ФЕМИНИСТИЧКИ ПРИСТАП

Настанувањето и опстојувањето на насилството се објаснува со неколку основни категории:
разлики помеѓу родот и полот, моќ, контрола, влијание и патријархат.

НАСИЛСТВОТО ВРЗ ЖЕНИТЕ СПОРЕД НЕКОИ ТЕОРИИ

- **Според *медицинската теорија*, насилството врз жените е во тесна врска со алкохолот.**

- **Според *економската теорија*, причините за насилството во бракот се врзуваат за лошите материјални услови - невработеноста, лошата материјална состојба, лошите станбени услови, голем број на деца итн.**

- ***Социолошката теорија* се темели на делувањето на голем број општествени фактори, меѓу кои се истакнуваат нормативната структура, цртите или особините на личноста, конфликтите и фрустрациите.**

- ***Теорија на субкултура*: појдовна позиција на оваа теорија е дека општествените норми и вредности упатуваат на насилство во семејството. Тоа значи дека насилството е одобрено.**

Во борбата за елиминација на

насилството врз жените, да се обидеме

сите заедно да придонесеме во светското

движење за превенција,третирање

и запирање на насилството врз жените.

НАСИЛСТВОТО ВРЗ ЖЕНИТЕ

НЕ ПОЗНАВА географски граници,

НЕМА возрасна граница,

НЕМА социјална еднаквост/нееднаквост

НИТУ етничка припадност.

*Да започнеме креативен и моболизирачки однос за подигање на јавната свест за **нулта толеранција и елиминицција** на насилството врз жените.*

Насилството врз жените
претставува
сериозна <u>повреда на човековите права</u>
што како феномен се манифестира преку
дискриминаторски третман,
односно нееднаквост
помеѓу мажите и жените.

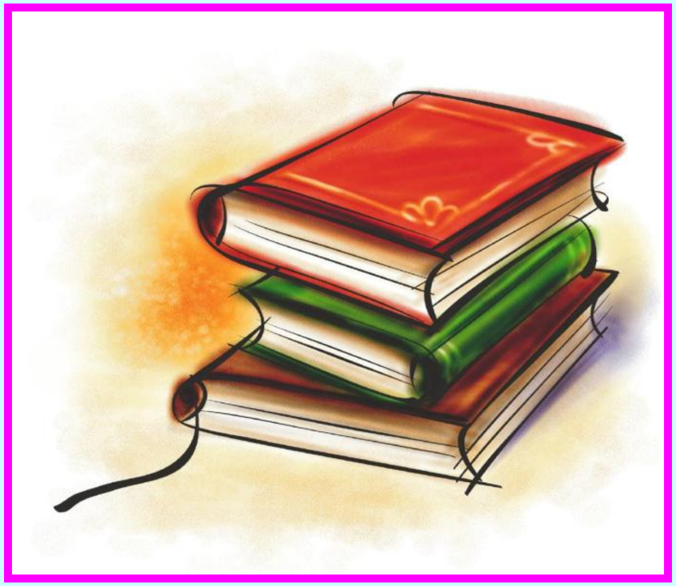

<u>ЕДНА ТРЕТИНА ОД МЛАДИТЕ ДЕВОЈКИ</u>
<u>КОИ СЕ ВО БРАК</u>

<u>СЕ ЖРТВИ НА</u>
<u>ЕМОЦИОНАЛНО, ФИЗИЧКО ИЛИ</u>
<u>СЕКСУАЛНО НАСИЛСТВО</u>
<u>ОД НИВНИТЕ МАЖИ</u>.

Насилството врз жените е едно од најсрамните кршења на човековите права што не познава граници, социјален статус, религија и образование.

Тоа може да им се случи на сите жени. Во нашата кулутра е всадено дека е најдобро насилството да се крие од јавноста.

За жал, жртвите се тие кои се срамат од чинот на насилство, а не насилниците.

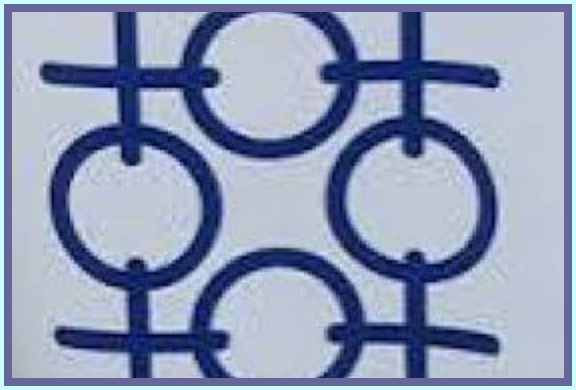

НАЈЧЕСТИ ИЗРЕКИ НА НАСИЛНИКОТ

ПРВИОТ ПАТ

Те молам прости ми !
Извини, извини.....!
Не сакав да те повредам !

ПОТОА

Ќе ги повредам децата, ако кажеш.
Ќе покажуваат со прст на тебе.
Ќе те убијам.
Никој нема да ти верува.
Да не си се осмелила да кажеш некому.

КАКО ЌЕ ГО ПРЕПОЗНАЕТЕ НАСИЛНИКОТ?

- ☑ ***Ако вашиот партнер е претерано љубоморен и посесивен;***
- ☑ ***Тој се обидува да Ви ги ограничи контактите со фамилијата или со пријателите;***
- ☑ ***Насилникот инсиститира да знае каде одите и со кого сте го минале времето;***
- ☑ ***Тој Ве нарекува со погрдни имиња, Ве напаѓа или се однесува на начин да Ве замолчи и прави Вие да се чуствувате лошо;***
- ☑ ***Тој Ве спречува да работите надвор од домот;***
- ☑ ***Тој Ве спречува да ги користите парите и ги крие од Вас;***
- ☑ ***Неговиот збор секогаш мора да се почитува и да биде последен.***

Мерки за подигање на свеста против насилството врз жената

Заедничка јавна акција.

Мерки на ниво на закони.

Заштита на жртвите.

Активно учество на мажите.

Национални акциони планови.

Спроведување на кампањи.

Имплементација на ефективни мерки.

Спречување на насилството.

Извор:

1. *Center for Women's Global Leadership htTP://www.cwgl.rutgers.edu/*

2. *http*://www.humanrights.coe.int./equality

3. *Непристојност, заканување и други проблематични телефонски повици на жените во Англија и Велс:1982-1992 (1995) Истржување и планирање, Официјална канцеларија Лондон*

4. *Економист 12.8.95*

5. *Акциски план за борбата против насилството врз жените (документ EG-S-VL (97)1) содржи примери на успешни информациони кампањи како Нулта толеранција, кампања во Единбург, Шкотска (Обединето Кралство) (поглавје VII и прилог I)*

6. *Декларација за елиминација на насилството врз жените на ОН (1993) и Платформа за акција усвоена на Пекингшката конференција (поглавје IV.D)*

7. *Заклучоците на семинарот одржан од Советот на Европа во Стразбур во 1999 за Мажите и насилството врз жените; Форумот одржан во Романија во 1998. Ставање крај на домашното насилство: дејства и мерки.*

8. http://www.coe.int/t/dg2/equality/DOMESTICVIOLENCECAMPAIGN/

9. Конвенција за елиминација на сите форми на дискриминација врз жените на Обединети Нации,2006

10. Национална стратегија за заштита од семејно насилство 2008-2011 година

11. Препорака Пре(2002)5 на Комитетот на министри при Советот на Европа

12.www.coe.int/stopviolence/intergov.

13. Конвенција за елиминација на сите форми на дискриминација врз жените на Обединети Нации,2006

14. Национална стратегија за заштита од семејно насилство 2008-2011 година

15. Препорака Пре(2002)5 на Комитетот на министри при Советот на Европа

16. Сузбивање на насилството врз жените – Преглед, анализа на мерки иакции превземени од државите членки на Совет на Европа, 2006 год.

17. Студија Да се стави крај на насилството на жените – ООН, 2006 год.

<u>Изготвувачи:</u>

Прим. д-р сци. д-р спец. Персида Малинска
Прим .д-р сци. д-р спец. Весна Спирова